

Maciej Orkan-Łęcki

"Leksyka symboliczna w "Trans-Atlantyku" Witolda Gombrowicza, Ewa Widota, "Ruch Literacki" z.1 (1975) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 18/3 (57), 98

1975

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(II) WEGNER Jacek: Historia we współczesności literackiej. "Miesięcznik Literacki" 1975 nr 2 s.60-67.

Autor wyróżnia kilka linii rozwoju prozy historycznej we współczesnej literaturze polskiej. Na pierwszym miejscu sytuuje nurt nowatorski, wykraczający poza wzorzec prozy historycznej narzucony przez Sienkiewicza (A.Gołubiew, T.Lopalewski, T.Parnicki, H.Malewska). Za odrębne zjawisko uważa groteskowe wizje historii, która tworzy się niezależnie od człowieka (Kazimierza Brandysa "Wariacje pocztowe" czy "Pomysł" Tadeusza Łopalewskiego). Innym ważnym nurtem w rozwoju prozy historycznej będzie eseistyka historyczna, która, zdaniem autora, zastąpiła prace zawodowych historyków; w tym miejscu zanalizowano twórczość P.Jasienicy, J.Zawieyskiego, M.Brandysa i A.Kijowskiego.

BP/57/61

J.K.-H.

(II) WIDOTA Ewa: Leksyka symboliczna w "Trans-Atlantyku" Witolda Gombrowicza. "Ruch Literacki" 1975 z.1 s.1-12.

Autorka podejmuje analizę symbolicznego słownictwa "Trans-Atlantyku"; prześledziwszy sygnały i symbole "podniosłej" polszczyzny stwierdza, że ich nagromadzenie i wymieszanie ze słownictwem celowo obniżającym styl utworu ma na celu ich degradację (zwłaszcza analiza wyrazów "Ojczyzna" i "Synszczyzna"), przez co uzyskują one dodatkową nośność ideologiczną, a zarazem stanowią źródło komizmu. Podobną sytuację obserwuje autorka w przypadku sygnałów słownych rzeczywistości przedstawionej, kreacji której służą słowa-znaki. Ich funkcje podporządkowane są parodii jako naczelnej kategorii konstruowania świata przedstawionego w powieści. Te słowa-znaki budują i interpretują jednocześnie surrealistyczny, groteskowo-absurdalny świat bohatera-narratora oraz składają się na swoistą koncepcję człowieka, opartą na ruchu i fizyczności.

BP/57/62

M.O.-L.